

พฤติกรรมทางจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิริวรรณ เกษมศานต์กิตติกการ¹

อภิญา หิรัญวงษ์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา 388323 การฝึกสมาธิตามแนวพุทธศาสนา ในภาคต้น ปีการศึกษา 2548 จำนวน 124 คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนาและไคสแควร์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับดี 2) พฤติกรรมทางจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีความสัมพันธ์กับภูมิลำเนา (อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05)

Abstract

The purposes of this research were to study moral behaviour of Kasetsart University students, The research design was survey research. The sample was 124 Kasetsart University students registered in 388323 Buddhist Meditation Practice, in the first semester of academic year 2005. A questionnaire was used as the research instrument. Descriptive statistics and the Chi-square test were used in data analysis.

The research results indicated that 1) the moral behaviour of the majority of the Kasetsart University students in all seven areas was good, 2) there was a significant correlation (at the .05 level) between the students' moral behaviour and their native place.

Key words: moral behaviour Kasetsart University students

---

¹ ดร. ศิริวรรณ เกษมศานต์กิตติกการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² ดร. อภิญา หิรัญวงษ์ รองศาสตราจารย์ ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ในอดีต หน่วยงานใดก็ตามที่รับนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เข้าทำงาน จะกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า หน่วยงานนั้นโชคดีที่ได้บัณฑิตที่มีความอดทน สู้งาน มีน้ำใจ ตลอดจนรักพวกพ้อง พฤติกรรมเหล่านี้เป็นคุณธรรมที่เอื้อต่อการประสบความสำเร็จในชีวิต นอกจากนี้จากการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตของภาควิชาปรัชญา และศาสนา ผู้ใช้บัณฑิตให้ความเห็นว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ การตรงต่อเวลา การเป็นผู้มีวินัย ความเสียสละ ความอ่อนน้อมถ่อมตนและความมีน้ำใจในระดับปานกลางขึ้นไป (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. คณะมนุษยศาสตร์. ภาควิชาปรัชญาและศาสนา, 2549: 4) งานวิจัยนี้จึงเกิดขึ้นจากการตั้งคำถามว่า ปัจจุบันนี้พฤติกรรมทางจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นอย่างไร? เพื่อว่าคณาจารย์ทั้งหลายจะได้กำหนดบทบาทของตนเองได้เหมาะสมตามจรรยาบรรณอาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ข้อที่ 2 อาจารย์พึงสอนศิษย์ให้เป็นผู้มีความรู้และคุณธรรมอย่างเต็มความสามารถ ช่วยเหลือและปฏิบัติต่อศิษย์อย่างมีเมตตาและเป็นธรรม (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กองบริการการศึกษา, 2549: 15)

การจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ จะต้องรู้ว่าผู้ที่เข้ามาในระบบการศึกษาเป็นอย่างไร มีความแตกต่างทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมอย่างไร งานวิจัยนี้มุ่งวิจัยเฉพาะด้านสังคม โดยเน้นพฤติกรรมทางจริยธรรม 7 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความมีสัมมาคารวะ ความอดทน ความมีน้ำใจ และความมีหิริโอตตปปะ

วัตถุประสงค์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับภูมิลำเนาของนิสิต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

นำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการผลิตบัณฑิตให้ “เก่ง ดี และมีความสุข”

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษานิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ระดับปริญญาตรี โดยศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมตามหลักพุทธศาสนา

นิยามศัพท์

พฤติกรรมทางจริยธรรม หมายถึงการประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรม 7 ประการ คือ ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความมีสัมมาคารวะ ความอดทน ความมีน้ำใจ และความมีหิริโอตตปเปะ

สมมติฐานการวิจัย

พฤติกรรมทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับภูมิลำเนาของนิสิต

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และกลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนวิชา 388323 การฝึกสมาธิตามแนวพุทธศาสนา ในภาคต้นปีการศึกษา 2548 จำนวน 124 คน

รูปแบบการวิจัย

เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ แบบสอบถาม โดยตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามด้วยความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ความตรงเฉพาะหน้า (face validity) แบบสอบถามมี 50 ข้อ ผู้วิจัยแบ่งพฤติกรรมทางจริยธรรม เป็น 7 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความมีสัมมาคารวะ ความอดทน ความมีน้ำใจและความมีหิริโอตตปเปะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยนี้ใช้สถิติพรรณนา ค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

จากข้อมูลแบบสอบถามของนิสิตชั้นปีที่ 2 ถึง 4 จำนวน 124 คน โดยตัวอย่างนิสิตกลุ่มนี้เป็นนิสิตหญิงประมาณสองในสาม (65.3%) โดยเป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 ขึ้นไปและมีจำนวนครึ่งหนึ่งเป็นนิสิตชั้นปีที่ 4 เกรดเฉลี่ยของนิสิตกลุ่มนี้เท่ากับ 2.81 (SD=1.06) นิสิตกลุ่มนี้มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดประมาณสามในห้า (62.9%) ส่วนที่เหลือมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ สรุปผลนิสิตที่ปฏิบัติตามพฤติกรรมทางจริยธรรม 7 ประการ ดังตารางที่ 1-7

ตารางที่ 1 พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ

(n=124)

พฤติกรรม	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย	ฐานนิยม
1. อ่านหนังสือเรียนทุกวัน	4.0	32.3	53.2	10.5	นานๆ ครั้ง
2. เข้าเรียนทุกครั้ง	58.9	37.1	4.0	-	เป็นประจำ
3. ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด	29.8	56.5	10.5	3.2	บ่อยครั้ง
4. อ่านหนังสือ ทำการบ้านเสร็จก่อนดูโทรทัศน์	4.0	25.0	54.0	16.9	นานๆ ครั้ง
5. ทำรายงานให้เสร็จก่อนเล่นเกม	21.8	45.2	25.8	7.3	บ่อยครั้ง
6. เข้าเรียนสาย	6.5	32.3	54.8	6.5	นานๆ ครั้ง
7. หลับในห้องเรียน	1.6	18.5	56.5	23.4	นานๆ ครั้ง
8. ตื่นไม่ทันเลยตัดสินใจไม่เข้าเรียน	2.4	24.2	54.8	18.5	นานๆ ครั้ง
9. โดดเรียนไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมอื่นเพื่อความบันเทิง	1.6	9.7	59.7	29.0	นานๆ ครั้ง
10. เวลารีดทำงานกลุ่มกับเพื่อนมักมาเป็นคนสุดท้าย	2.4	10.5	53.2	33.9	นานๆ ครั้ง
11. ไม่ตั้งใจเรียนในห้อง	7.3	22.6	64.5	5.6	นานๆ ครั้ง

พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ โดยภาพรวมพฤติกรรมทางบวก ได้แก่ **1** อ่านหนังสือเรียนทุกวัน **2** เข้าเรียนทุกครั้ง **3** ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด **4** อ่านหนังสือทำการบ้านเสร็จก่อนดูโทรทัศน์และ **5** ทำรายงานให้เสร็จก่อนเล่นเกม ส่วนใหญ่นิสิตปฏิบัติอยู่ในระดับดี โดยนิสิตจะปฏิบัติพฤติกรรมเหล่านี้ในระดับเป็นประจำหรือบ่อยครั้ง ยกเว้นพฤติกรรมที่ต้องควบคุมตนเอง คือ อ่านหนังสือเรียนทุกวันและอ่านหนังสือ ทำการบ้านเสร็จก่อนดูโทรทัศน์นั้นนิสิตส่วนใหญ่ปฏิบัติในระดับนานๆ ครั้ง ดังนั้นควรมีกิจกรรมเสริมเพื่อกระตุ้นให้นิสิตมีวินัยในตนเองเพิ่มขึ้น เช่น ให้นิสิตสรุปบทเรียนในแต่ละชั่วโมงเพื่อตอบคำถามที่ผู้สอนสุ่มถามในชั่วโมงต่อไป ส่วนพฤติกรรมทางลบอยู่ในเกณฑ์ดี โดยนิสิตส่วนใหญ่ปฏิบัติพฤติกรรมเหล่านี้นานๆ ครั้ง ได้แก่ **1** เข้าเรียนสาย **2** หลับในห้องเรียน **3** ตื่นไม่ทันเลยตัดสินใจไม่เข้าเรียน **4** โดดเรียนไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมอื่นเพื่อความบันเทิง **5** เวลารีดทำงานกลุ่มกับเพื่อนมักมาเป็นคนสุดท้ายและ **6** ไม่ตั้งใจเรียนในห้อง

ตารางที่ 2 พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความมีวินัย

(n=124)

พฤติกรรม	เป็นประจำ	นานๆ ครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย	ฐานนิยม
1. อ่านหนังสือ ทำการบ้านเสร็จก่อนดูโทรทัศน์	4.0	25.0	54.0	16.9	นานๆ ครั้ง
2. แต่งกายผิดระเบียบ	4.8	14.5	45.2	35.5	นานๆ ครั้ง
3. ข้ามถนนโดยไม่ใช้สะพานลอย ที่อยู่ใกล้	4.8	27.4	58.9	8.9	นานๆ ครั้ง
4. ใส่รองเท้าผิดระเบียบ	11.3	19.4	35.5	33.9	นานๆ ครั้ง
5. คุยกับเพื่อนในเวลาเรียน	21.8	50.0	26.6	1.6	นานๆ ครั้ง
6. หยิบของเพื่อนมาใช้ โดยไม่ขออนุญาต	-	9.7	54.8	35.5	นานๆ ครั้ง
7. รับประทานอาหารที่ชอบจนจุ เด็ดไปนาน	7.3	13.7	50.0	29.0	นานๆ ครั้ง
8. ไม่ตั้งใจเรียนในห้อง	7.3	22.6	64.5	5.6	นานๆ ครั้ง

พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความมีวินัย โดยภาพรวมพฤติกรรมทางบวก ได้แก่ อ่านหนังสือ ทำการบ้านเสร็จก่อนดูโทรทัศน์ นิสิตส่วนใหญ่ปฏิบัติพฤติกรรมนี้นานๆ ครั้ง เนื่องจากยังขาดวินัยในตนเอง ส่วนพฤติกรรมทางลบ ได้แก่ ① แต่งกายผิดระเบียบ ② ข้ามถนนโดยไม่ใช้สะพานลอยที่อยู่ใกล้ ③ ใส่รองเท้าผิดระเบียบ ④ คุยกับเพื่อนในเวลาเรียน ⑤ หยิบของเพื่อนมาใช้โดยไม่ขออนุญาต ⑥ รับประทานอาหารที่ชอบจนจุเด็ดไปนานและ ⑦ ไม่ตั้งใจเรียนในห้อง นิสิตส่วนใหญ่ปฏิบัติพฤติกรรมดังกล่าวในระดับนานๆ ครั้งและไม่เคย ยกเว้นพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนในห้องปฏิบัติบ่อยครั้งถึงร้อยละ 22.6 และพฤติกรรมคุยกับเพื่อนในเวลาเรียน ปฏิบัติบ่อยครั้งถึงร้อยละ 50 และเป็นประจำถึงร้อยละ 21.8 ควรจัดการเรียนการสอนโดยให้นิสิตมีส่วนร่วมในการอภิปราย ตลอดจนถามตอบในห้องเรียนให้มากขึ้น

ตารางที่ 3 พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

(n=124)

พฤติกรรม	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย	ฐานนิยม
1. ให้เพื่อนเช็คชื่อแทน	-	4.8	65.3	29.3	นานๆ ครั้ง
2. ลอกการบ้านเพื่อน	4.0	30.6	58.9	6.5	นานๆ ครั้ง
3. ไม่ทำรายงานแต่ให้เพื่อนใส่ชื่อไปด้วย	-	1.6	25.8	72.6	ไม่เคย
4. ทำงานวิชาอื่นในห้องเรียน	1.6	18.5	73.4	6.5	นานๆ ครั้ง
5. ลอกข้อสอบเพื่อน	2.4	3.2	38.7	55.6	ไม่เคย
6. ให้เพื่อนลอกข้อสอบ	1.6	6.5	50.8	41.1	นานๆ ครั้ง
7. โทกผู้ปกครองเพื่อไปเที่ยวกับเพื่อน	1.6	7.3	51.6	39.5	นานๆ ครั้ง
8. โทกผู้ปกครองขอเงินไปซื้อสิ่งฟุ่มเฟือย	1.6	4.0	32.3	62.1	ไม่เคย
9. แย่งแฟนเพื่อน	-	0.8	4.0	95.2	ไม่เคย

พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ พฤติกรรมด้านนี้เป็นพฤติกรรมทางลบทั้งหมด ซึ่งโดยภาพรวมพฤติกรรม ① ให้เพื่อนเช็คชื่อแทน ② ลอกการบ้านเพื่อน ③ ไม่ทำรายงานแต่ให้เพื่อนใส่ชื่อไปด้วย ④ ทำงานวิชาอื่นในห้องเรียน นิสิตมีพฤติกรรมเหล่านี้อยู่ในระดับดี โดยส่วนใหญ่ปฏิบัติในระดับนานๆ ครั้ง ยกเว้นพฤติกรรมลอกการบ้านเพื่อน มีระดับบ่อยครั้งถึงร้อยละ 30.6 และพฤติกรรมลอกข้อสอบเพื่อนนั้น นิสิตร้อยละ 55.6 ระบุว่าไม่เคย และนานๆ ครั้งมีร้อยละ 38.7 ส่วนพฤติกรรมให้เพื่อนลอกข้อสอบมีจำนวน นิสิตร้อยละ 50.8 ระบุว่านานๆ ครั้งและไม่เคยร้อยละ 41.1 แสดงว่านิสิตยังมีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ในระดับไม่เหมาะสม ส่วนพฤติกรรมโทกผู้ปกครองเพื่อไปเที่ยวกับเพื่อนและโทกผู้ปกครอง ขอเงินไปซื้อสิ่งฟุ่มเฟือย นั้นส่วนใหญ่อยู่ในระดับไม่เคยและนานๆ ครั้ง แสดงว่านิสิตยังคงมีความซื่อสัตย์ต่อผู้ปกครอง และมีนิสิตจำนวนร้อยละ 95.2 ที่ไม่เคยแย่งแฟนเพื่อน ควรเพิ่มความเข้มงวดต่อกฎระเบียบในการคุมสอบ

ตารางที่ 4 พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความมีสัมมาคารวะ

(n=124)

พฤติกรรม	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย	ฐานนิยม
1. ทำความเคารพรุ่นพี่	42.7	41.1	15.3	0.8	เป็นประจำ
2. ให้อาจารย์ใช้ลิฟท์ก่อน	40.3	46.0	12.9	0.8	บ่อยครั้ง
3. ทำความเคารพอาจารย์ที่เคยสอน	58.1	35.5	6.5	-	เป็นประจำ
4. ทำความเคารพผู้ปกครอง ก่อนไปและกลับจากมหาวิทยาลัย	54.8	21.8	17.7	5.6	เป็นประจำ
5. ยืนค้ำศีรษะผู้ใหญ่	-	0.8	40.3	58.9	ไม่เคย

พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความมีสัมมาคารวะ พฤติกรรมทางบวก ได้แก่ ❶ ทำความเคารพรุ่นพี่ ❷ ให้อาจารย์ใช้ลิฟท์ก่อน ❸ ทำความเคารพอาจารย์ที่เคยสอน และ ❹ ทำความเคารพผู้ปกครองก่อนไปและกลับจากมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่นิสิตปฏิบัติเป็นประจำและบ่อยครั้ง ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนพฤติกรรมทางลบการยืนค้ำศีรษะผู้ใหญ่ นั้นนิสิตส่วนใหญ่ไม่เคยปฏิบัติแสดงว่านิสิตมีความอ่อนน้อมถ่อมตนและสัมมาคารวะ

ตารางที่ 5 พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความอดทน

(n=124)

พฤติกรรม	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย	ฐานนิยม
1. ตื่นเช้ามากเพื่อเดินทางมาเรียน	8.1	30.6	44.4	16.9	นานๆ ครั้ง
2. ทนฟังเพื่อนปรึกษาปัญหา ทางโทรศัพท์เป็นชั่วโมง	27.4	42.7	29.0	0.8	บ่อยครั้ง
3. หิวมากแต่ยอมเรียนต่อไป จนหมดชั่วโมงเรียน	32.3	44.4	19.4	4.0	บ่อยครั้ง
4. ห้องเรียนหนาวมากแต่ยังทน นั่งต่อไปจนหมดชั่วโมง	35.5	50.8	12.9	0.8	บ่อยครั้ง

พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความอดทน พฤติกรรมด้านนี้ส่วนใหญ่นิสิตปฏิบัตินานๆ ครั้ง และบ่อยครั้งแสดงว่ามีความอดทนสูง

ตารางที่ 6 พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความมีน้ำใจ

(n=124)

พฤติกรรม	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย	ฐานนิยม
1. ช่วยอาจารย์ถือของ	5.6	16.9	60.5	16.9	นานๆ ครั้ง
2. เตรียมอุปกรณ์การสอนให้อาจารย์ในห้องเรียน	3.2	8.1	42.7	46.0	ไม่เคย
3. ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน	32.3	41.9	24.4	1.6	บ่อยครั้ง
4. ยอมให้คนที่มาทีหลังได้รับบริการก่อน	-	28.2	61.3	10.5	นานๆ ครั้ง
5. ให้เงินขทาน หรือฉวยโอกาส	9.7	32.3	55.6	2.4	นานๆ ครั้ง

พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความมีน้ำใจ พฤติกรรมทางบวกได้แก่ ① ช่วยอาจารย์ถือของ ② เตรียมอุปกรณ์การสอนให้อาจารย์ในห้องเรียน ③ ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน ④ ยอมให้คนที่มาทีหลังได้รับบริการก่อน ⑤ ให้เงินขทาน หรือฉวยโอกาส ส่วนใหญ่นิสิตปฏิบัตินานๆ ครั้ง ยกเว้นพฤติกรรม การช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน ส่วนใหญ่ทำบ่อยครั้งและเป็นประจำ

ตารางที่ 7 พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความมีหิริโอตตปปะ

(n=124)

พฤติกรรม	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย	ฐานนิยม
1. ถือศีล 5	8.9	32.3	41.1	17.7	นานๆ ครั้ง
2. สวดมนต์ก่อนนอน	18.5	20.2	44.4	16.9	นานๆ ครั้ง
3. ไปทำบุญที่วัด	7.3	30.6	61.3	0.8	นานๆ ครั้ง
4. นินทาว่าร้ายผู้อื่น	3.2	14.5	65.3	16.9	นานๆ ครั้ง
5. ตบยุง	12.9	29.0	48.4	9.7	นานๆ ครั้ง
6. เถียงพ่อแม่	1.6	20.2	72.6	5.6	นานๆ ครั้ง
7. เล่นการพนัน เช่น พนันฟุตบอล	-	0.8	24.2	75.0	ไม่เคย
8. พุดจาหยาบค้าย เช่น พุดคำด่าคำ	9.7	24.2	50.0	16.1	นานๆ ครั้ง
9. ตกปลา	-	1.6	17.7	80.6	ไม่เคย
10. โทกผู้ปกครองขอเงินไปซื้อสิ่งฟุ่มเฟือย	1.6	4.0	32.3	62.1	ไม่เคย
11. ดื่มสุราหรือของมึนเมา	2.4	11.3	53.2	33.1	นานๆ ครั้ง
12. ลอกข้อสอบเพื่อน	2.4	3.2	38.7	55.6	ไม่เคย

พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความมีหิริโอตตัปปะ พฤติกรรมทางบวก ได้แก่ ① ถือศีล 5 ② สวดมนต์ก่อนนอน ③ ไปทำบุญที่วัด อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่เหมาะสม โดยนิสิตส่วนใหญ่ปฏิบัติพฤติกรรมเหล่านี้ในระดับนานๆ ครั้ง และไม่เคย ซึ่งควรพัฒนาให้นิสิตมีพฤติกรรมเหล่านี้ให้บ่อยครั้งขึ้น ส่วนพฤติกรรมทางลบ ได้แก่ ① นินทาว่าร้ายผู้อื่น ② ตบยุง ③ เกียยพ่อแม่ ④ เล่นการพนัน เช่น พนัน ฟุตบอล ⑤ พุดจาหยาบค้าย เช่น พุดคำด่าคำ ⑥ ตกปลา ⑦ โทกหผู้ปกครองขอเงินไปซื้อสิ่งฟุ่มเฟือย ⑧ ดื่มสุราหรือของมีเมา ⑨ ลอกข้อสอบเพื่อน นิสิตส่วนใหญ่ปฏิบัติพฤติกรรมเหล่านี้ในระดับนานๆ ครั้ง และไม่เคย แสดงว่านิสิตไม่ปฏิบัติตนออกนอกลู่นอกทาง ยังคงมีความรู้ผิดชอบชั่วดีในระดับหนึ่ง แต่ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ปฏิบัติพฤติกรรมทางบวกให้มากขึ้น โดยสอดแทรกคุณธรรมในชั้นเรียนเกี่ยวกับข้อดีข้อเสียของการ ถือศีล สวดมนต์ และทำบุญ

ตารางที่ 8 ร้อยละและค่า p ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับภูมิลำเนา (n=124)

พฤติกรรม	ภูมิลำเนา	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย	ฐานนิยม
1. ช่วยอาจารย์ถือของ	กทม.	3.2	19.4	11.3	3.2	.005
	ตจว.	13.7	41.1	5.6	2.4	
2. โทกหผู้ปกครองเพื่อไปเที่ยวกับเพื่อน	กทม.	0.8	5.6	20.2	10.5	.030
	ตจว.	0.8	1.6	31.5	29.0	

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัยได้ผลสรุปว่า พฤติกรรมช่วยอาจารย์ถือของและ โทกหผู้ปกครองเพื่อไปเที่ยวกับเพื่อนมีความสัมพันธ์กับภูมิลำเนาของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) (ตารางที่ 8) โดยพฤติกรรมช่วยอาจารย์ถือของนั้น นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัดปฏิบัติเป็นประจำและบ่อยครั้งมากกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาในเขตกทม. ส่วนโทกหผู้ปกครองเพื่อไปเที่ยวกับเพื่อนนั้น นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัดปฏิบัตินานๆ ครั้งและไม่เคยมากกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาในเขตกทม.

ข้อวิจารณ์

1. จากการที่พฤติกรรมทางจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีความสัมพันธ์กับภูมิลำเนา ซึ่งนิสิตส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ทำให้คุณธรรมที่เด่นคือความมีสัมมาคารวะ ความอดทนและความมีน้ำใจ ปรากฏให้เห็นชัดเจนในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และในงานวิจัยชิ้นนี้ เช่น ความสัมพันธ์กับพ่อแม่ และอาจารย์อยู่ในระดับดี มีการช่วยอาจารย์ถือของและช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน

2. การที่นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อยู่ในวัยรุ่นตอนปลาย การตัดสินใจเกือบทุกอย่างขึ้นอยู่กับเพื่อนมากที่สุด (ศิริวรรณ เกษมศานต์กิตติการ, 2547: 57) ประเด็นนี้เองที่ทำให้คุณธรรมด้านความมีน้ำใจถูกนำไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น การลอกการบ้านเพื่อน การลอกข้อสอบเพื่อน ตลอดจนการให้เพื่อนลอกข้อสอบ เนื่องจากวัยรุ่นยังตัดสินใจไปตามสิ่งที่เร้าที่แรงกว่าโดยขาดความยับยั้งชั่งใจ

3. สังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างสบายไม่ต้องรีบเร่งไม่จำเป็นต้องมีวินัยทำให้คนไทยส่วนใหญ่ขาดวินัย ในขณะที่สภาพเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วแต่นิสัยของคนไทยเปลี่ยนไม่ทัน ทำให้คนไทยส่วนใหญ่ที่แม้มาอยู่ในสังคมเมืองแล้วก็ยังคงขาดวินัย จะสังเกตเห็นเรื่องของความไม่ปลอดภัยในโรงงาน เกิดอุบัติเหตุต่างๆ หรืออุบัติเหตุบนท้องถนน อันเนื่องจากการขาดวินัย นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ซึ่งเป็นผลผลิตของสังคมจะมีภาพของการขาดวินัยในตัวเองที่ชัดเจน เช่น การอ่านหนังสือเรียนทุกวัน และการอ่านหนังสือทำการบ้านเสร็จก่อนดูโทรทัศน์ ทำการบ้านเสร็จก่อนดูโทรทัศน์นั้น ส่วนใหญ่ปฏิบัติได้นานๆ ครั้งเท่านั้น

อย่างไรก็ดีคณาจารย์สามารถสร้างวินัยในห้องเรียนได้หลายวิธี เช่น เข้าเรียนสาย 2 ครั้ง เท่ากับขาดเรียน 1 ครั้ง หรือการแต่งกายผิดระเบียบถือว่าขาดเรียน เป็นต้น นอกจากนี้การฝึกสมาธิสามารถส่งเสริมจริยธรรมได้หลายด้านเช่นด้านความมีวินัยในตนเอง (รุจิ เล็งเนตร, 2540) จึงควรสอดแทรกสมาธิในการเรียนการสอนเพื่อเสริมวินัยในตนเองให้แก่ นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. พฤติกรรมการถือศีล 5 การสวดมนต์ก่อนนอนและไปทำบุญที่วัดอยู่ในเกณฑ์ไม่เหมาะสม โดยนิสิตส่วนใหญ่ปฏิบัติในระดับนานๆ ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานแก่ที่ประชุมสมาคมพุทธศาสนาทั่วราชอาณาจักรครั้งที่ 36 วันที่ 18 พฤศจิกายน 2532 ณ พุทธสถาน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ความว่า

.....ความเปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่งที่น่าวิตกก็คือ ทุกวันนี้ความคิดอ่านและความประพฤติหลาย ๆ อย่าง ซึ่งแต่ก่อนถือว่าเป็นความชั่วความผิด ได้กลายเป็นสิ่งที่คนในสังคมยอมรับแล้วพากันประพฤติปฏิบัติโดยไม่รู้สึกระส่ำระสาย จนทำให้เกิดปัญหาและทำให้วิถีชีวิตของแต่ละคนมีดมนลงไป.....

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

บทสรุป

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ

1. นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับดี
2. พฤติกรรมทางจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีความสัมพันธ์กับภูมิลำเนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ระดับคณาจารย์ อาจารย์พึงตระหนักในภารกิจที่แสดงถึงจิตวิญญาณของความเป็นครูโดยมิได้มีหน้าที่เพียงแค่สอนหนังสือแต่คือสอนคน

ระดับหน่วยงาน

1. ควรกระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้บริหารและคณาจารย์เข้ารับการอบรมในการถ่ายทอดความรู้และจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น การฝึกอบรมสมาธิสำหรับคณาจารย์ ฝึกอบรมเทคนิคการสอนโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในบทเรียน เป็นต้น

2. ควรส่งเสริมให้นิสิตทำกิจกรรมทางด้านจริยธรรม

3. ควรเผยแพร่พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหรือข้อคิดและคติธรรม ตามสื่อต่างๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นคุณธรรม

ระดับมหาวิทยาลัย

1. ควรมีแผนรองรับการพัฒนาคณาจารย์ให้ตระหนักในภารกิจหลักทั้ง 4 ด้าน

2. ควรกำหนดมาตรการในการสร้างจิตสำนึกแก่นิสิตให้เป็นบัณฑิตที่ดี

3. ควรมีมาตรการในการลงโทษคณาจารย์และนิสิตทางวินัยอย่างเข้มงวด

เอกสารอ้างอิง

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กองบริการการศึกษา. 2549. **จรรยาบรรณอาจารย์มหาวิทยาลัย**

เกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ: ประชากร อินเตอร์พรีน.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. คณะมนุษยศาสตร์. ภาควิชาปรัชญาและศาสนา. 2549.

การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาปรัชญาและศาสนา. กรุงเทพฯ: ภาควิชา.

รุจี เสงเนตร. 2540. “ผลของการฝึกสมาธิที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ศิริวรรณ เกษมสานต์กิตดาการ. 2547. **ศิลปะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:

วิทยาลัยการชลประทาน.